

הושענא רבה שמיני עצרת

הושענא רבה

כוחו של הושענא רבה

קיצור לשון שער הכוונות (דרוש ו של סוכות קו ג) בענין מסירת הפתקין, אמיתות הענין הוא זה כי הנה עיקר הדין נידון ונגמר בחצות ראשונה של ליל הושענא רבה, ואז תיכף אחר חצות אתעדי צולמא מעל רישיהו דמאן דאיחתים ח"ו למיתה. לכן נוהגים לעסוק בחצי הלילה הראשון עד חצות בספר "דברים". ואמנם עיקר הדין עתה הוא למסירת הפתקין שנחתמו בנעילת יום הכיפורים אם לא חזרו בתשובה כל הימים שמן יום הכיפורים עד הושענא רבה. ונמסרים הפתקין ביד השלוחין לפעול הדין והמשפט למי שנתחייב, אבל אף על פי שנמסרו הפתקין בידם לא ניתן להם רשות לפעול המשפט והעונש הכתוב באותם הפתקים עד יום שמיני עצרת, כדי לתת עוד זמן את החוטאים שישוּבו בתשובה ביום ההוא של הושענא רבה. ואם ישובו, יחזרו לקחת הפתקים מיד השלוחים ואם לאו אין עוד תקנה בתשובה. ולכן כל יום הושענא רבה יש בו קצת דין עד יום שמיני עצרת. לכן נוהגים לומר תהילים וסליחות אחר חצות ליל הושענא רבה, אבל לא יאמר "ויעבור". לכן צריך האדם לזהר לכוון דעתו מאוד מאוד בתפילת הושענא רבה ובכל מעשיו ביום ההוא, כיון שעדיין יש לו תקנה אז. כנ"ל.

המלקט

הושענא, נא' ימים

בספר "בני יששכר" כתב, הקדמונים רמזו בסימן "אריה שאג מי לא ירא" שהכוונה אלול, ראש השנה, יום הכיפורים, הושענא רבה. ויש לרמז גם כן בכתוב הושיעני מפי אריה, שלא יקטרגו המקטרגים בג' עיתים, מהתחלת ראש השנה עד החתימה בנעילת יום הכפורים. וכן מהחתימה הזאת עד התחלת ליל הושענא רבה. בהמשך דבריו, נותן טעם לקריאת שם היום הושענא רבה: טעם שאנו קורין ליום גמר יום הושענא רבה, וכן מה שאנחנו מתפללים בימים הללו בלשון "הושענא", נראה דהכוונה היא הושע נ"א, היינו תושיע לנו לקבל צעקתנו בנ"א ימים מן ר"ח אלול עד היום הוא. וגם כן הושע נ"א, תושיע לנו ביום הנ"א, יום גמר החתימה מסירת הפיתקין לטובה ולרחמים ולחיים ולשלום ולגאולה שלימה בישראל.

ספר "אוצרות התורה, סוכות שמחה תורה"

הושענא רבה, יום מתנת חנינם

בספר "לקוטי יהודה" מובא בשם האדמו"ר מגור בעל "אמרי אמת" זצ"ל: הנה הרקיע השביעי נקרא "ערכות" (חגיגה יב:) וערכה אין בה טעם ואין בה ריח (ויקרא רבה ל

יא). עוד מצינו בחז"ל (שמות רבה מח. ו): כשעלה משה רבינו למרום, הראה לו הקב"ה אוצר של מתנת חנינם. זהו אפוא ענינו של יום הושענא רבה, היום השביעי, שהוא יום של מתנת חנינם, ומשום כך הוא נקרא "יום הערכה", שאין לו לא טעם ולא ריח, רק מתנת חנינם.
ספר "ומתוק האור, סוכות הושענא רבה"

שמיני עצרת

סעודה קטנה בעולם הזה סעודה גדולה בעולם הבא
המהרש"א בחידושי אגדות (סוכה מה:) ביאר כך את שאמרו: "הני שבעים פרים כנגד שבעים אומות שבעולם", וכן את דברי המדרש, שלכך פוּחַתִּין והולכִין כדי לרמוז שאומות עובדי הכוכבים פוּחַתִּין והולכִין. שכן כל אומה יש לה שר למעלה, ואין לך אומה הנופלת שאין שר שלה נופל מקודם, ואמר: פר יחידי נגד אומה יחידה, שהם חלק ה' שהוא אחד, כמו שאנו אומרים בתפילת שבת: אתה אחד ושםך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, ואמר "ליום אחרון" שהוא רמז לעתיד לבוא, כשכל האומות עובדי כוכבים כלים, וישראל יהיו קיימים לעשות "סעודה קטנה כדי שאהנה ממך", כי מסעודת שבעים האומות בעולם הזה אין הקב"ה נהנה, אלא שרים שלהם של מעלה נהנים, וזהו שאמרו: "אוי להם לאומות עובדי כוכבים שאיבדו ואינן יודעין מה איבדו", כלומר: את הנאתם בעולם הזה, כשבית המקדש קיים מזבח מכפר, אבל בישראל לא אמר שאיבדו, כי סעודתם היא לעולם הבא.

ספר "כמוצא שלל רב סוכות"

השמחה לפני שמגיעים למלך, האימה כשניצבים לפניו!

ביום השמיני עצרת תהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו (במדבר כט. לה)

נחלקו רש"י ותוספות האם יש חיוב שמחה על האדם ביום שמיני עצרת לדעת רש"י (פסחים עא.) ותוספות (סוכה מב) פטור, אך לדעת תוספות (פסחים שם) ורש"י (סוכה מח.) חייב. אולם האדמו"ר בעל "שם משמאל" מסוכטשוב פירש ששניהם אמת. שכן בזוהר הקדוש נאמר: "דבשמיני עצרת יתיב עם מלכא בלחודוהי" ומובן שבשעה שאדם עומד לפני המלך, צריך לעמוד באימה ופחד, ולא שייכת אז שמחה, כאשר ראינו בדברי הנביא (ישעיהו ב. יט): "ובאו במערות צורים ובמחילות עפר מפני פחד ה' ומהדר גאונו", וכפי שפירש הגה"ק רבי שמחה בונם מפשיסחא: "עצרת תהיה לכם", כלומר: שמיני עצרת רומז לעתיד, כמאמר חז"ל (ערכין יג.). כינור של ימות המשיח שמונה נימין, ואז יהיו כל ישראל עצורין במילין, דהיינו שמפני פחד ה' ומהדר

גאוננו, לא יוכל אדם אפילו לפתוח פיו לזמן מה. אך מאידך, יש גם שמחה, קודם עמידתו לפני המלך, כשיצייר במחשבתו שלמחר יזכה לשבת עם המלך לבדו, כמו שנאמר (תהלים מה, טז): **"תוכלנה בשמחות וגיל תבואינה בהיכל מלך"**, כלומר: שהשמחה שייכת בזמן ההובלה, טרם עמדו לפני המלך, וזהו כליל שמיני עצרת, אבל ביום, בעת עמדו לפני המלך, לא שייכת שמחה!

ספר "כמוצא שלל רב סוכה"

לרבות ליל יו"ט האחרון לשמחה

"חג הסוכות לך שבעת ימים וכו' והיית אך שמח" בגמרא (פסחים עא.) דרשו **"והיית אך שמח"** לרבות ליל יו"ט האחרון לשמחה. כבר נתקשו בזה הלא אכין ורקין מיעוטיין הן, ומה אם כן בא לרבות כאן. הגר"א ביאר, הנה בחג הסוכות יש כמה מצוות, סוכה, לולב, אתרוג, הדס, ערבה, ושמחת בית השואבה, וכל המצוות נוהגים רק בשעת ימי החג, אבל ביום השמיני אין עוד בכל אלה, ולא נשאר לפני האדם רק שמחת החג לבדו, וזהו שאמרו **"והיית אך שמח"**, ולא יותר, על כרחך בא לרבות ליל יו"ט אחרון לשמחה שבו אין רק שמחה בלבד, אבל באמת מיעוט הוא.

החתם סופר ביאר באופן נוסף, כל יו"ט נכנס עם צאת הכוכבים, וקודם כניסת החג יש מצוה להוסיף מחול על הקודש, ולקבל את החג עוד לפני כניסתו. אך ליל יו"ט אחרון של חג סוכות א"א להוסיף בכניסתו, אדרבה צריך להוסיף על קודש יציאת יו"ט הראשון, נמצא שאחר צאת הכוכבים עדיין אינו שמיני עצרת בהחלט, מפני קדושת יציאת חג הסוכות. ואם כן, אדם שאוכל שלמי שמחה באותה שעה לא יצא ידי חובתו שמחת לילה ההוא. נמצא, שליל יו"ט האחרון של חג ממועט קצת שעה המועטת משמחה. וזהו והיית אך שמח, לשון מיעוט משמיני עצרת, ולרבות על חג הסוכות מיו"ט האחרון לשמחה.

ספר "אוצרות התורה, סוכות שמחה תורה"

שמיני עצרת קשר לגשם

בשמיני עצרת אנו מתחילים לומר: **"משיב הרוח ומוריד הגשם"**. זה לא מקרי. הגשם הוא מקור החיים, והוא מסמל את הברכה האלוקית שיורדת לעולם. דווקא ביום שבו אנחנו נשארים לבד עם הקדוש ברוך הוא, אנחנו מתפללים על הגשם, כאילו אומרים: הקשר האישי הזה הוא שורש לכל השנה. עוד יש לומר הגשם יורד מן השמים לארץ, מחבר בין העליונים לתחתונים.

כך גם בשמיני עצרת, הוא יום שבו נבנה קשר ישיר וקרוב בין ישראל לבין הקב"ה בלי 'אמצעים חיצוניים', הידוק כמו הגשם חודר לאדמה ומצמיח חיים, כך הקרבה של שמיני עצרת מחלחלת ללבבות ומפרה את השנה כולה.

המלקט

הלכה: ליל הושענא רבה

האוכל עוגות פירות או שתיה כליל הושענא רבה ולפני שבירך ברכה אחרונה יצא חוץ לסוכה או חוץ לבית הכנסת וחזר, אם יצא לחצר בתוך הכנסת המוקפת מחיצות או לשירותים הנמצא בתוך מתחם בית הכנסת אינו חוזר ומברך דאין כאן שינוי מקום, אלא הוא כמו חדר לחדר דלכתחילה צריך דעתו בשעת הברכה לעבור ממקום למקום, ובדיעבד גם אם לא היתה דעתו אינו חוזר ומברך, כיון שנמצא בתוך מתחם בית הכנסת, הרי זה כבית אחד גדול וכמרפסת וחצר ביתו שאינם שינוי מקום.

ספר "הליכות מועד" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: אמונה היא סולם שמעלה את האדם מעל עצמו

חקירה: קנין סודר

העדים נתנים את הסודר, מדין שליחות, או מדין עבד כנעני (חידושי ר' שמואל גיטין וקידושין עמוד קיח) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: אברהם העברי

פעם בא יהודי אל רבי מנחם מנדל מקוצק ושאל אותו: רבי, למה נאמר על אברהם אבינו שהוא היה **"אברהם העברי"** שהוא עומד מעבר אחד וכל העולם כולו מן העבר השני? וכי זהו שבחו שהוא היה יחיד ונבדל מהעולם? חייך הרבי ואמר: דווקא זהו שבחו שאברהם לא נזקק לעולם להיות בצד של הרוב. הוא ידע לעמוד באומץ גם כשהוא יחיד, כשהאמת נמצאת רק בידיו. לא חשוב כמה אנשים עומדים בצד השני אם האמת אצלך, כל העולם לא יכול להפריך אותה.

המלקט

שבת שלום, חג שמח

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זוויר, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אוזיה. **שלום בית**: גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הנזיר**: יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה בכל**: נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר ולייטנן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת**: ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן משה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטרייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זריגונה, אברהם בן אסתר.

